

Kymiyhtiön uutislehti

Maanantaina 5. syyskuuta 1977 Numero 11

Uusi sellulinja valmis ja esittelykohteena

Sulfiitista sulfaattiin -projekti päätökseen

”Käytännöllisesti katsoen koko Kymiyhtiön sellutuotanto on viimeisen viiden vuoden aikana jalostettu edelleen yhtiön omassa piirissä. Pääosa sellusta käytetään nykyisin Kuusankoskella sijaitsevilla paperitehtailla. Runsas kolmannes tuotannosta menee yhtiön ulkomaisille osakkuusyhtiöille Englantiin ja Länsi-Saksaan”, sanoi Kymi Kymmene Perustuotannon johtaja Antti Örmälä uuden sellulinjan esittelytilaisuudessa 2.9. julkisen sanan edustajille.

Myös Kymiyhtiön hallitus tutustui 2.9. uuteen tuotantolinjaan. Lauantaina sellutehtaalla järjestettiin avoimien ovien päivä sellun henkilökunnalle ja Kni III-projektiin osallistuneille yhtiöläisille.

Johtaja Örmälä mainitsi sellun valmistuksen merkityksen yhtiön piirissä olevan huomattavan: jos otetaan huomioon sisäinen laskutus, muodostaa sellun laskutus kolmanneksen koko Kymiyhtiön vuoden 1976 laskutuksesta.

”Sellua tuotetaan sekä kotimaan tehtaitamme varten että tuotannon turvaamiseksi Star Paper-yhtiössä Englannissa ja Nordland Papierilla Saksan liittotasavallassa. Kymiyhtiö on perinnäisesti pyrkinyt luomaan mahdollisimman vahvan pohjan teolliselle toiminnalleen.”

Örmälä kertoi Kuusankosken äärelle perustetun kaksi sulfiittitehdasta jo vuosina 1886 ja 1887. Toisen rakennutti Kymiyhtiö ja toisen Kuusaan saareen sittemmin Kymiyhtiöön sulautunut Kuusankoski-yhtiö. Voikkaalla aloitti sulfiittitehdas 15 vuotta myöhemmin. Molempien tehtaiden toimintaa jatkoi 1950-luvulla uudesti rakennettu ja laajennettu Kymin sulfiittitehdas, lajissaan maamme suurin.

Sulfaattisellutehtaan rakentamisen suunnittelu aloitettiin 1950-luvun lopussa, kun oli käynyt ilmeiseksi,

että sulfiittisellu ei täytä erikoistuvan paperiteollisuuden raaka-ainetarpeita. Uusi kaksilinjainen tehdas käynnistettiin vuonna 1964.

Nyt käynnissä olevan kolmannen linjan rakennustöihin ryhdyttiin vuonna 1974.

Kuusanniemen sulfaattisellutehtaan kokonaiskapasiteetti on kolmannen linjan valmistuttua 300 000 tonnia sulfaattisellua. Vanhat linjat I ja II valmistavat pitkäkuituista mäntysellua 140 000 tonnia ja uusi 160 000 tonnia koivusellua. Oman tuotannon lisäksi yhtiö saa osakastehtaasta Sunilasta pitkäkuituista mäntysellua noin 40 000 tn/v.

Paperia edelleen huomattavasti alle kapasiteetin

Kymi Kymmene Paperin johtaja **Heikki Kellokoski** totesi Suomen paperin ja paperijalosteiden tämänvuotuisen tuotannon ja vien-

nin mahdollisesti ylittävän viime vuoden vastaavan määrällisesti vain 2—3 prosenttia. Lamaa edeltäneen huippuvuoden lukemista jäädytään viidenneksen jälkeen.

”Vuodelle 1978 uskomme tuotannon ja viennin kasvavan tämän vuoden lukemista 2—5 prosenttia laaturyhmistä riippuen. Edelleenkin jää kapasiteettia käyttämättä 10—20 %.

Tämä kapasiteetin vajaa käyttö on jatkunut jo pitkään ja näyttää edelleenkin jatkuvan. Tämän johdosta ja sen tähden, ettei kustannustasoa ole pystytty sopeuttamaan kapasiteetin vajaa käyttöön, on seurauksena ollut tuotannon kannattamattomuus.

Kun täyteen kapasiteetin käyttöön ei tulevaisuudessa näytetä päästävän, joudutaan kaikkialla leikkaamaan kustannuksia, jopa lopettamaan kokonaisia tuotanto-

linjojakin,” sanoi Kellokoski.

Selvitellessään uuden sellutehtaan merkitystä Kymiyhtiön paperituotannolle sanoi Kellokoski sellua käytettävän vaihtelevassa määrin kaikkiin Kymiyhtiön paperi- ja kartonkilaatuihin. Lopputuotteen laatu ja kalteus määräytyy pääasiassa sellupitoisuuden perusteella.

Voikkaan paperitehtaalla käytetään sellua yksinomaan lujutta antavana armeerausmassana.

Rotaatiopainopaperin tärkeä ominaisuus repimisvastus on toisaalta huomattavasti suurempi sulfaattisellulla kuin sulfiittisellulla, joten siirtymällä sulfiitista sulfaattiin saadaan paperille parempi lujuus. Paremman lujouden ansiosta voidaan sulfaattia käytettäessä samalla säästää sellua laadun kärsimättä.

Sulfaattimassan plussapuolella on tämän lisäksi luettava sen lopputuotteelle antama parempi ns. opasiteetti eli läpinäkymättömyys sekä paperin valmistuksessa käytetyille si-massalle tyyppi-

Uusi sellulinja on valmis ja esittelykunnossa. Perustuotannon johtaja Antti Örmälä ja isännöitsijä Ilmari Lindberg tarkastelevat työn tuloksia soodakattila II:n katolta.

listien pihkavaikeuksien eliminointuminen.

Jätevesien kiintoaineen määrä laskee

”Sellu- ja paperitehtailta tulee jätevesien mukana kiintoainetta, kuitua, savitayteainetta ja kuorta. Kiintoainesmäärä on ollut 1960-luvun puolessa välissä noin 12 000 tn vuodessa nousten vuoteen 1972 22 000 tonniin”, sanoi apulaisjohtaja **Erkki Laasonen** selvittäessään Kni III:n ympäristövaikutuksia. — Paperitehtaita varten v. 1974 rakennetut jätevesialtaat pienensivät vuotuisen määrän alle 10 000 tonnin. Sulfiittitehtaan pysäyttäminen ja Kni III:n käynnistäminen jatkatvat pienentämistä ja lopullinen määrä on noin 7 000 tn vuodessa, mikä on vesilupien mukainen.

— Liuennutta ainetta mitataan permanganaattiluvulla tai biologisella hapenkulutuksella (BHK), jolla kuvataan vesistökuormitusta. Vuonna 1966 Kuusankosken tehtaiden BHK-kuormitus oli 20 000 tn vuodessa. Tuotannon mukaan kuormitus nousi v. 1973 lähes 40 000 tonniin. Supistukset v. 1975—76 vähensivät kuormitusta 30 000 tonniin, josta sulfiitin osuus oli puolet. Kni III:n käynnistyttyä täyden tuotannon vallitessa BHK-päästö tulee olemaan 16 000 tn vuodessa eli huomattavasti alle puolet entisestä.

— ”Ilmansuojelullisesti sulfiittisellutehtaan pysäyttäminen merkitsi 3 500 rikkidioksiditonin ja 2 000 kalkkipölytonnin pienentämistä vuodessa”, sanoi Laasonen. Tämä on ollut havaittavissa ympäristössä. Sulfaattitehtaan hajukaasujen käsittelyn tehostaminen

Vuoden 1976 kirjavalioita Kymin paperille

Suomen kirjataiteen komitea valitsi kesällä vuoden 1976 kirjavalioit. Teosten valinta tapahtui kirjojen taiteellisen suunnittelun, teknisen toteutuksen sekä ulkoasun perusteella. Valituiksi tulneiden 13 teoksen joukossa oli kaikkiaan viisi kirjaa, jotka oli painettu Kymi-yhtiön paperille. Arvostelulautakunnan käsiteltävänä oli yhteensä 74 eri teosta.

Kymin paperia käytettiin seuraavissa kirjavalioissa: Liisa Hännikäisen 'Doina', Anneli Toijalan 'Lentäkää linnut', Urho Kekkosen 'Kirjeitä myllystäni I', Otavan Suuri Ensyklopedia osa 1 sekä Erik Bruunin ja Sara Popovitsin toimittama kuvateos arkkitehteistä Kaija ja Heikki Siren.

Lautakunta totesi kritiikissään mm. seuraavaa: "Kirjojen materiaalin valinta oli yleensä onnistunut.

Uusi sellulinja...

ja niiden poltto on pienentänyt rikkipitoisten haju-kaasujen määriä siitä huolimatta, että sulfaattitehtaan tuotanto on kaksinkertaistunut.

Ympäristönsuojelutoimenpiteet ovat yleensä melko kalliita. V. 1973-74 rakennettiin paperitehtaille jätevesienkäsittelyaltaat, jotka maksoivat 25 milj. mk. Käyttökustannuksia tuli 2,7 milj. mk/v, johon ei ole laskettu mukaan pääomakustannuksia. "Kuusanniemi III:n ympäristönsuojeluinvestoinnit olivat yhteensä 68 milj. mk eli 13 % koko investoinnista. Tästä vesienpuhdistuksen osuus oli 50 milj. markkaa. Vuotuiset käyttökustannukset on arvioitu 5 milj. markaksi", sanoi apulaisjohtaja Laasonen.

Paperissa on siirrytty entistä enemmän mattapintaiseen laatuun, joka mm. tietokirjoissa helpottaa tekstin lukemista. Useissa kirjoissa on paperin sävy miellyttävän kellertävää kovan valkean sijasta."

Luetelluissa kirjavalioissa on käytetty pääasiassa Kymin paperitehtaan uusia päällystettyjä painopaperilaatuja Silverstaria ja Diamondstaria. 'Myllykirjeissä' on käytetty puuvapaata off-setpainopaperia.

Voikkaan PK 11 puhtaampaan paperiin

Voikkaan paperitehtaan PK 11, johon keväällä asennettiin ilmanpoistaja ja pyörrepuhdistuslaitteet, on heinäkuussa tapahtuneen uudelleenikäynnistämisen jälkeen tuottanut entistä puhtaampaa paperia.

Käynnistäminen sujui hyvin. Uudistusten ansiosta koneen taloudellisuus on parantunut, koska puhtaampi massa kuluttaa vähemmän viiraa, konekalanteria ja konehuopia.

"Ensimmäinen uudistusten jälkeen käytössä ollut muoviviira kesti 35 vuorokautta, ennen uudistusta oli viiran ikä keskimäärin 18 vuorokautta. Puhtaamman paperin ansiosta myös asiakkaan painolaatat kuluvat entistä vähemmän", sanoo paperikoneiden 11 ja 18 käyttöpäällikkö Antti Poutiainen.

Uutta paperia tutkittiin sekä tehtaan omassa laboratoriossa että koepainatettiin Kouvolan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Sanomapainossa.

PK 11:n valmistaman paperin laatumike ei muutu uudistustöiden vuoksi, vaan koneella tuotetaan edelleen 45-48 g/m²:n painoista sanomalehtipaperia.

Raakapuuta riittävästi varastossa toistaiseksi

Teollisuuden puumarkkinoilla hiljattain syntynyt sopimukseton tila ei toistaiseksi vaikeuta Kymi-yhtiön tuotantolaitosten raakapuun saantia. "Puuvarastot riittävät hyvin talveen saakka, eräät jopa alkukevääseen. Tämä koskee erityisesti kuitupuuta. Mäntytykin kohdalla ei tilanne tosin ole aivan yhtä hyvä", toteaa Kymi-yhtiön metsäpäällikkö, metsäneuvos Henry Kvist.

"On luonnollista, että lukkiutunut sopimustilanne hiljentää puumarkkinoita entisestään, mutta kokonaan pysähtyneet ne eivät sentään ole. Kauppaa teh-

dään toki vaihtelevissa puitteissa koko ajan. Uskonkin, että nykyinen kireä taloudellinen tilanne saa puumarkkinoiden eri osapuolet melko pian ymmärtämään toisiaan entistä paremmin", sanoo Kvist.

Paitsi ostojen kautta tulee yhtiölle puuta myös omista metsistä. Metsäpäällikkö Kvistin mukaan Kymi-yhtiö hakkaa tänä vuonna omista metsistään n. 500 000 kiintokuutiometriä eli suunnilleen saman verran kuin viime vuonna, jolloin "hankinta omista metsistä nousee n. 20 prosenttiin raakapuun kokonaishankinnasta", toteaa Kvist.

Tuontipuuta toimitetaan yhtiön Kuusankosken tehtaalle edellisten vuosien tapaan, sillä toimitukset ovat sidottuja pitkäaikaisiin sopimuksiin. Neuvostoliitosta tuodaan sekä koivua että havupuuta. Tuontipuun osuus kokonaishankinnasta tulee metsäpäällikkö Kvistin kertoman mukaan edelleenkin pysymään suunnilleen viime vuoden tasolla eli noin neljänneksenä kokonaishankinnasta.

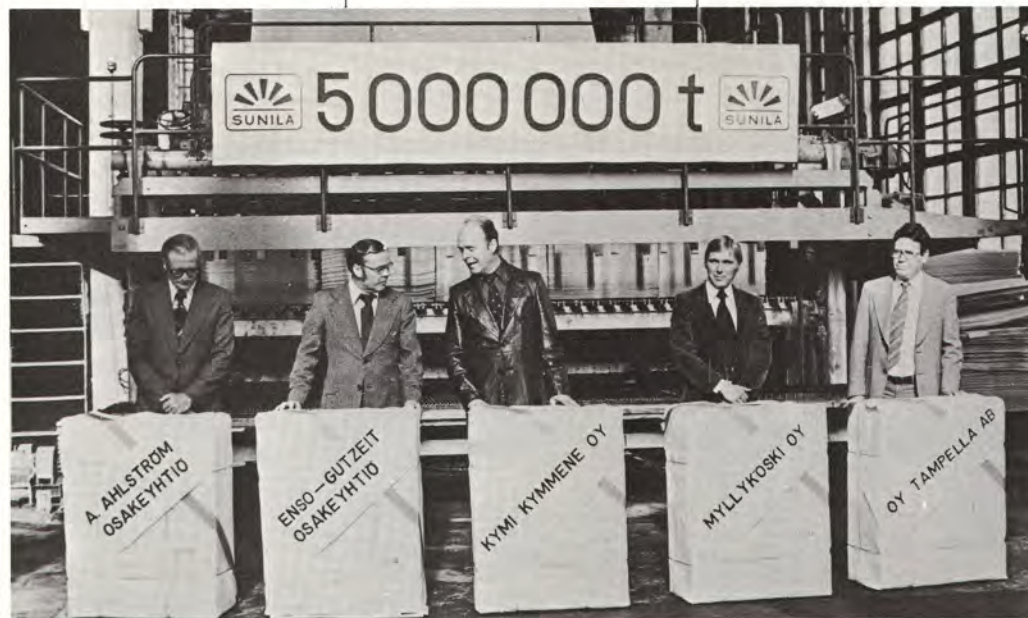
5. miljoonas sellutonni Sunilasta

Sunila Osakeyhtiön sulfaattisellutehdas Kotkassa saavutti 23.8. viiden miljoonan tonnin tuotantoetapin. Ensimmäinen miljoona tonnia täyttyi v. 1955, lähes 17 vuotta toiminnan alkamisesta. Seuraavat miljoonat tehdas saavutti v. 1961, 1966 ja 1971. Tehtaan tuotanto on ollut hieman yli 39 vuoden aikana keskimäärin 127 000 tonnia vuodessa.

Viiden miljoonan sellutonnin tuottamiseen on tarvittu puuta niin paljon, että jos se olisi ladottu metrin pituisena yhden metrin korkuiseksi pinoksi, olisi tämän pituus peräti 35 000 km, eli jo lähellä maapallon ympärysmittan pituista puupinoa.

Sunila Osakeyhtiön sulfaattisellutehdas saavutti 23.8. 5 miljoonan tonnin tuotantoetapin. Juhlapäivän vietossa osakasyhtiöiden edustajat Ensio Holopainen (vas.), Reijo Pöyry, Juhani Salmi, Karl-Erik Mäki ja Lasse Nieminen.

Sunila toimittaa sellun osakasyhtiöilleen, joita ovat A. Ahlström Osakeyhtiö, Oy Tampella Ab, Enso-Gutzeit Osakeyhtiö, Myllykoski Oy ja Kymi-yhtiö. Kunkin yhtiön osuus osakepääomasta on 20 %.

Kyselylomakkeet vastaajilla

Yhtiön henkilöstölehtien lukijakuntatutkimuksen kyselylomakkeet on noin viikko sitten postitettu runsaalle 1300 yhtiön palveluksessa olevalle sekä eläkeläiselle. Vastaajia on pyydetty palauttamaan lomake 20.9. mennessä tiedotusosastolle.

Vastaajien kannustamiseksi tiedotusosasto on päättänyt arpoa kolme Högfors -taidevalua (kuva yllä) kaikkien niiden kesken, joille kyselylomake on lähetetty. Voittajien nimet ilmoitetaan 17.10. ilmestyvässä Uutislehdessä.

Kymiyhtiön

kuntolehti

Uutislehden liite 5.9.1977

Karttu lensi, kyykkä kaatui

Karttu lensi kerran ja toisenkin kesäkisojen aikana. Voitosta ja joukkueensa puolesta heittivät mm. Voikkaan Jorma Hyökkäri (ylh.), Karkkilan Onni Venho ja Heinolan Pentti Lankinen.

Kuluneen kesän sää pysyi sateisena myös yhtiön kesäkisoissa. Kosteus ei kuitenkaan pilannut kilpailumieltä, sillä nytkin oli 203 yhtiöläistä saapunut mitteleämään viidessä eri lajissa. Tänä vuonna kesäkisat pidettiin 27.-28.8. Kuusankoskella ja Verlassa.

Kesäkisat avasi henkilöstöjohtaja **Lasse Mäkelä**. Hän totesi terveen sopusuhtaisen elämän edellyttävän hyvää fyysistä kuntoa. ”Niinpä myös yhtiö henkilöstöpolitiikkansa mukaisesti tukee palveluksessaan olevien henkilöiden liikuntaharrastuksia sekä ohjatun liikuntatoiminnan avulla että suomalla mahdollisuuden osallistua henkilöstön keskuudessa järjestettäviin urheilukilpailuihin. Tästä on muodostunut ajanoloon voimakas, yhtiöläisiä yhdistävä perinne — onhan ohjattua liikuntatoimintaa yh-

tiössämme harjoitettu jo vuosikymmeniä”, sanoi henkilöstöjohtaja avauspuheessaan.

Tänä vuonna järjestettiin jo 36. kesäkisat yhtiön historiasa. Kisojen lajeina olivat vanhat tutut kyykkä — jossa tosin tänä vuonna oli uutena mukana naisten sarja —, lentopallo, luontopolku, maasto-ottelu ja maastojuoksu.

Samaan aikaan järjestetyn Ruotsi-Suomi -maaottelun tai synkän sään olisi voinut ajatella haittaavan kisojen menestystä. Tunnelma oli kuitenkin korkealla sekä kisoissa että il-

lanvietossa. Ilta kului mukavasti Verlan Riemuriihessä tanssin ja professori Hajamielen juttuja naureskellen.

Ainoa pientä narkästyistä muissa kilpailijoissa herättänyt asia oli kyykän A-sarjan venyminen. Kolmas, neljäs ja viides sija eivät tahtoneet ratketa, kun sekä Juankoskella, Voikkaalla että Karkkilalla oli samat pisteet.

Lopulta palkintojenjako aloitettiin ilman viimeisiä kyykkääjiä. Tilaisuudessa jaettiin yhteensä 98 palkintoa ja 37 mitalia eri lajeissa.

Kymintehdas ja Voikkaa lentopallon parhaat

Kymintehtaan joukkue uusi viimevuotisen voittonsa naisten lentopallon A-sarjassa. Heinolan joukkue yritti kyllä parhaansa mukaan voittaa Kymintehtaan ja ensimmäinen erä päättyikin 15-10. Toisessa erässä heinolalaisten ote kuitenkin herpaantui ja se päättyi luvuin 15-2 Kymintehtaan eduksi. Muista joukkueista ainoastaan Karkkila tarjosi toisessa erässä vastusta voittajalle.

”Jouduimme liian aikaisin pelaamaan Kymintehtasta vastaan. Jos olisimme saaneet harjoitella jonkin muun joukkueen kanssa ensin, niin peli olisi voinut päättyä toisin”, selvitti ottelun jälkeen Heinolan joukkueen huoltaja **Kalle Luukkonen**. Sikäli joukkueet olivat pelissä kyllä tasapuolisessa asemassa, että myös Kymintehtaan joukkue pelasi ensimmäistä peliään Heinolaa vastaan.

Viime vuonna B-sarjasta noussut Karkkila yliti nyt kolmannelle sijalle, ja Salon jouk-

kue jätettiin viimeiseksi sen innokkaasta yrityksestä huolimatta.

Muutamissa A-sarjan peleissä katsojat saivat seurata jo aikamoista vauhtia ja teräviä iskulyöntejä. Miltei puoliամattilaiseksi lentopalloilijaksi osoittautuikin mm. Kymintehtaan parhaana palkittu **Tiina Aro**. Hän pelaa kuudetta vuotta Valkealan Kajossa ja harjoittelee viidesti viikossa.

Nyt B-sarjaan toi uutta jän-

nitystä Kuusanniemen joukkue, joka oli ensimmäistä kertaa kisassa mukana. Tytöt valittivat harjoituksen puutetta ja odottivat jäävänsä kolmannelle sijalle, mutta silti he yltivät toiseksi Voikkaan joukkueen jälkeen.

Hallan joukkue oli edelleen sinnikkäästi kilvassa mukana. Joukkueen parhaana palkittu **Arja Laitinen** totesikin itse kilpailun ja yhdessäolon olevan tärkeämpi kuin voitto.

Kyykän valtikka puhtaasti Kuusankoskelle

"Vastustajat ovat kuin paperia vaan" -tunnelmissa alkoivat tämänvuotiset kyykän mestaruuskilpailut urheilupuiston hiekkakentällä. Mutta eivät metallein poikien vastustajat olleetkaan ihan paperia vaan, sillä voiton vei puhtaalla pelillä A-sarjassa Kymintehtaan joukkue. Mutta metallin pojat saivat lohtua B-sarjassa, sillä voitto meni Karkkilaan.

Tämänvuotinen kyykkätaisto osoitti jälleen kerran sen, että kun tosissaan otellaan, niin jälkeäkin syntyy: Kymintehtaan työskentely pelikentillä osoitti heidän hallitsevan kyykän hienoudet. Kyykkäkenttien varsinaisen suola, pelihuumori, pilkahteli sekin toivottain pelien tiimellyksessä. Näitä kyykkäkenttien huumorimiehiä löytyi ainakin Voikkaan joukkueesta Kalevi Hartikainen, joka eläytymisellään pelin kulkuun sai katselijat hymyilemään.

Kuudella pelikentällä käydyt kisat osoittivat kyykän valtikan lepäävän Kuusankosken yllä, sillä miesten A-sarjassa voiton vieneen Kymintehtaan lisäksi toiseksi tulleen Kuusanniemen ja naisten sarjan voittajajoukkueen Voikkaan pelaajat ovat kaikki kuusankoskelaisia.

Urheilupuiston hiekkakenttä ei tuntunut saavan pelaajien

Kyykässä on myös tunnelmaa! Pelii seuraavat innostuneina Karkkilan Jaakko Alhgren (vas.) ja Kalevi Lappalainen.

varauksetonta tunnustusta pehmeydellään, mutta osasyynä tähän taisi olla lähes koko ajan taivaalta ripotellut vesisade. Mutta näistäkin vaikeuksista huolimatta karttua heitettiin miehisin voimin vielä palkintojenjakon aikaan. Olihan saatava selville tämänvuotinen A-sarjan pronssijoukkue, sillä voitot Karkkilan, Voikkaan ja Juankosken välillä olivat menneet pahasti ristiin. Juankoski veti pitemmän korren sijoittuen kolmanneksi, Voikkaa neljänneksi ja Karkkila viidenneksi.

Maasto-ottelun rata liukas ja vaarallinen

Kesäkisojen maasto-ottelun voitti edellisestä malliin Voikkaan **Jorma Etelälähti**, joka on tunnettu myös huipputason yhdistetyn miehenä. Viime vuonna Etelälähteä ahdisteli Kark-

kilan edustaja, tänä vuonna pahin haastaja oli voikkaalainen **Pekka Pankka**; kilpailijoitten eroa oli vain seitsemän pistettä. Kymintehtaan **Raimo Mäkinen** oli puolestaan seitsemän pistettä jäljessä Pankasta, sen jälkeen ero venähti jo kaksinkertaiseksi.

Maasto-ottelun osanottajat pitivät yleisesti rataa mielenkiintoisena, kuitenkin liukkaus pelotti monia. Samaten epäiltiin seitsemän metriä korkeata kiipeämistehtävää liian rankaksi, koska otteen lipeämisestä olisi saattanut olla seurauksena tapaturma. Lautasheitto katsottiin liiaksi onnea vaativaksi.

Radan testaus karsintakilpailujen merkeissä edellisellä viikolla osoittautui oikeaksi toimenpiteeksi, sillä nyt vaikeutta oli monissa paikoissa riittämiin: vain kuusi miestä pääsi veden ylle asetetun puomin loppuun saakka ja takaisin, yhdeksän kilpailijaa pystyi kiipeämään käsivoimin köyden huippuun.

Maasto-ottelussa tarvitaan käsivoimiakin. Kymintehtaan **Raimo Mäkinen** nousua köyttä pitkin seuraa henkilöstöjohtaja **Lasse Mäkelä**.

Tunnetko suippumyrkkyseitikin?

Luonnontuntemusta alalta jos toiseltakin kysytään luontopolulla. Noin viiden kilometrin pituisen lenkin varrella oli 15 veikkauskysymystä, ensiapu-, maistamis- ja suunnistustehtäviä. Suippumyrkkyseitikki piti tunnistaa valokuvan perusteella. Muina tehtävinä oli mm. etäisyyden arviointi veden yli ja kallion korkeuden arviointi.

"Tämäkertaiset tehtävät olivat huomattavasti vaikeampia kuin karsintojen kysymykset", sanoi järjestävän seuran, Kuusaan Ladun puheenjohtaja **Jarmo Haapala**. Kilpailun suurin mahdollinen pistemäärä oli 23. Parhaatkin saavuttivat 15 pisteen rajan, joten ainakaan liian helppo rata ei ollut. Luontopolussa ratkaisee muuten ainoastaan tehtävistä saatu pistemäärä, nopeudesta ei hyvitä.

Sateisesta säästä huolimatta 50 yhtiöläistä osallistui kilpaan. Ensin kaikki saivat kuunnella muutaman minuutin luonnon ääniä tunnistaakseen ne. Pienissä ryhmissä sujui kulku metsässä varsin rattaosti. Joitakin rasteja ja kysy-

myksiä taidettiin pohtia yhteisvoimin.

Kilvan kärki oli varsin tasainen, sillä 15 pistettä saavuttivat **Reijo Mauno** Kymintehtaalta, **Jorma Hyökkäri** Voikkaalta ja **Hannu Tervapuro** Santasalosta. Tasapisteissä olevien keskinäisen järjestyksen ratkaisi ensin suunnistustehtävä ja sen jälkeen ensiapu, etäisyyden arviointi, sienet ja korkeuden arviointi.

Luontopolun voittajaksi selviytyi jo toisen kerran peräk-

käin **Reijo Mauno**. "Parasta harjoitusta luontopolkua varten on niiden laatiminen. Olen jo parinkymmenen vuoden ajan harrastanut luontopolkua ja laatinutkin niitä. Silti pidin tätä kilpaa aika vaikeana", sanoi **Reijo Mauno** kilpailun jälkeen.

"Luontopolulla ei ole koskaan ketään varmaa voittajaa. Aihepiiri on hyvin laaja ja joka kerta polun laatijoiden mielenkiinto voi olla erilainen", toteaa **Reijo Mauno**.

Sadetakein ja sateensuojin olivat kesäkisojen luontopolkulaiset varustatuneet tänä vuonna. Lähtöä odotellessa jakoi yleisiä ohjeita Kuusaan Ladun pj. **Jarmo Haapala**.

Karttu lensi ripeästi naisiltakin

Kyykkä oli kesäkisojen historiassa ensimmäisen kerran myös naisten lajina. Kuusi joukkuetta oli uskaltanut kartun heittoon mukaan. Karttu lensikin melko ripeästi naisten käsissä. Lajilla on ilmeisesti tulevaisuutta kesäkisojen ohjelmassa.

Hallan "kolmeysiläisistä" kootun joukkueen kantavia voimia oli **Ulla Piironen**. Ulla oli vankasti sitä mieltä, että kyykkä sopii myös naisille. Hän itse on pelannut jo kaksi

vuotta kyykkää kesäkisoissa sekajoukkueen jäsenenä, joten kokemustakin löytyy. "Kyykkä on seurapeliä, pelin kuluessa lentää huuli, ja on muutenkin mukavaa... kyykkä vaatii pitkäjänteisyyttä samalla tavoin kuin tavallinen tikanheitto", kertoi Ulla. Toimittajan epäillessä karttujen painavuutta naisille torjui Ulla sen välittömästi ainakin hallalaisten osalta, sillä raskaassa työssä

oleville hallalaisille kartun heitto ei tuottanut vaikeuksia.

Tämänvuotiset ensimmäiset naisten kyykkämestaruuskisat menivät Ullan mielestä Hallan osalta hyvin, vaikkakin hieman sekavien vaiheiden jälkeen Halla julistettiin toiseksi Voikkaan joukkueen viidessä kullalla ja kunnian. Mutta ensi vuonna taitaa voittajajoukkue naisten sarjassa löytyä Hallan suunnasta?

Maastajuoksun kolmoisvoitto Voikkaalle

Verlan lomakylän lähimaastot eivät tarjoa kovinkaan loistavia puitteita maastajuoksulle. Polkuja on vähän, maasto on liian mäkiä, polut ovat kapeita ja juuret ja kivet tekevät juoksualustasta epätasaisen. Juoksijoiden turvallisuutta ajatellen järjestäjät tekivät aivan oikein — juoksijoita kuultuaan — kisasta väliaikalähtöisen. Näin välttyttiin ruuhkilta kapeilla poluilla ja kukin sai juosta oman juoksunsa.

Kuusankosken tehtaitten hiihtäjät hoitelivat hommat kotiin jo totutussa järjestyksessä: ensin voikkaalaiset ja sitten kuusanniemi-kymintehtaalaiset. **Tapio Nikkilä** (kuva vas.) oli vahvin mäkisellä radalla "Retu" Eteläpään antaessa kuitenkin yllättävän tiukan vastuksen. **Pekka Pankka** urakoi

myös maasto-ottelussa, jossa maastajuoksun pronssi vaihtui hopeaksi.

Juoksun voittaja **Tapio Nikkilä** kertoi yllättyneensä kovasta vastuksesta, sillä katsastuksessa muut olivat jääneet paljon selvemmin. "Tänään ei juoksu oikein maittanut", valitti **Tapio Nikkilä**.

Kuusanniemen **Sakari Anttila** pu-jottelee sateen liukastamalla kentällä.

Vanhalla pelillä uusia harrastajia

Tenniksen harrastus on lisääntynyt koko Suomessa, niin myös Kymiyhtiössä. Mm. Kuusankoskella ovat niin Kuusaan murskapäällysteiset kuin Voikkaan massapäällysteinen kenttä olleet jatkuvassa käytössä koko kesän.

Tenniskerhoon kuuluu Kuusankoskella 85 miehen ja 35 naisen lisäksi 48 junioria. Luvut eivät kuitenkaan anna täyttä kuvaa harrastuksen laajuudesta mm. siksi, että kaikki kenttiä käyttävät eivät ole maksaneet jäsenmaksujaan.

Kuusankoskella on tennisharrastusta selvästi elvyttänyt asiantunteva valmennus: viime vuonna Matti Timonen ja kuluvana vuonna Hannu Ojala ohjasivat pelaajia viikon ajan. Harrastuksen lisääntymisestä huolimatta pelaamismahdollisuudet ovat vielä hyvät Kuusankoskella.

Kuluvan vuoden toiminta on ollut normaalia: seuran mestaruuskilpailujen lisäksi on ollut käytössä haastelista. Samanlaisesti yhtiön kesäkisojen kanssa pelattiin ottelu Kaukasta vastaan.

Samantyyppinen harrastuksen lisääntyminen on ollut nähtävissä Karkkilassa. Tenniskerhossa on kolmisenkymmentä jäsentä, mutta harrastus on paikkakunnalla kasvanut niin, että ulkopuolisten pääsyä tehtaan ten-

niskentälle on jouduttu rajoittamaan. Kaupungin urheilulautakunta on jo tehnyt hallitukselle ehdotuksen oman kentän rakentamisesta kaupungille.

Karkkilassa tennistä harrastavilla on käytössään vain yksi vuonna 1948 valmistunut kenttä. Kentän pohjustus on tehty heikosti ja siksi sen kunnostaminen keväisin on hankalaa.

Uusi tennisinnostus ei Karkkilassa ole ehtinyt vielä nostaa ketään luokkapeleiksi. Kehittymistä estää osaltaan innokkaan vetäjän puute.

Aiemmin myös kilpailtiin enemmän muita tehtaita vastaan. Nyt ei vanhojen konkarien mielestä nuorilla ole tarpeeksi halua kehittyä todella hyväksi pelaajiksi.

Heinolan vetäjä vaihtuu vuosittain

Heinolassa ilmoitettiin kesän sarjakilpailuihin lähes 20 pelaajaa eli koko aktiivisten pelaajien joukko. Tennistä pelataan Heinolassa toimihenkilökerhon yhtenä kuntoilumuotona, tosin myös työntekijät voivat ottaa peliin osaa.

Tennisinnostuksen kasvu Heinolassa perustuu riittävän moneen kokeneeseen ja innostuneeseen vetäjään, jotka sekä osaavat opastaa pelaajia että järjestää kilpailut kiinnostaviksi.

Omaa kenttää Heinolan tehtaalla ei ole, mutta kaupungin ja maalaiskunnan sekä Vierumäen urheiluopiston kilpailut vievät niin paljon aikaa, että ulospäin on ottelukosketuksia ollut vain yhteen yritykseen.

Tenniksen jatkuvan eteenpäinmenon takaamiseksi on Heinolassa päädytty vaihtamaan tenniskerhon vetäjiä vuosittain. Näin kukaan ei kyllästy ja uudet ideat pääsevät esille.

Juantehtaalla on tennistä harrastettu jo viime vuosisadan alusta lähtien. Eräiden tietojen mukaan sikäläiset kentät, joista yksi on vielä jäljellä, olivat Suomen vanhimmat. Harrastuksen historiaa kuvaa sekin, että halli, jossa tennistä aikanaan pelattiin, sortui jo 1920-luvulla.

Nykyään noin 60-päinen harrastajakunta käyttää isännöitsijän puistossa sijaitsevaa yhtä kenttää. Talvella pelataan peruskoulun yläasteen salissa Ulkokenttä peruskorjattiin joku vuosi sitten ja sitä hoitaa sivutyönään eräs yhtiöläinen.

Tenniskurssit pidettiin Juantehtaalla viimeksi vuonna 1975. Yhtiön muiden tehtaiden kanssa ei ole mitattu taitoa. Haastelistaakaan ei ole ollut käytössä, vaan paremmuutta on ratkottu keskinäisin otte-
luin.

Karkkilassa olisi kyllä tenniksen harrastajia, mutta heiltä puuttuu pelikenttiä. Paikkakunnan ainoan kin kentän pohjustus on tehty niin heikosti, että sen kunnostaminen vie keväisin paljon aikaa.

Osaston sisäinen kuntokisa kannatti

Sopivasti puoli vuotta yhtiön edellisten kesäkisojen jälkeen järjestettiin Kymin konekorjaamolla kuluvan vuoden maaliskuussa kuntotempaus osastolaisten henkisen ja ruumiillisen vireen parantamiseksi.

Normaalien kuntourheilulajien uinnin, luistelun, kävelyn, hiihdon ja pyöräilyn lisäksi hyväksyttiin kuntoilusuorituksiksi myös palloilu, voimistelu, pilkkionginta ja puolen tunnin liikkuminen ulkosalla. Erityisesti viimeksimainittu oli mm. vajaakuntoisten osastolaisten mieleen, koska kuntoiluksi katsottiin myös näyteikkunakierros.

"Tulokset olivat siksi hyviä, että ensi talvena yritetään kuntoilua jatkaa samoilla säännöillä ja taustoilla", sanoo Kymin konekorjaamon päällikkö Keijo Kaartinen.

Kunakin päivänä tapahtunut kuntoilu antoi yhden pisteen. Toimihenkilöille suorituksia kertyi niin runsaasti, että osan-

ottoprosentiksi nousi 96,3. Työntekijöillä vastaava luku oli 40,5. Molemmat ovat erinomaisia suorituksia yhtiön liikunnanohjaajan Leo Silénin mukaan.

Suoritukset merkittiin yhtiön kuntoilukorttiin ohjeiden mukaan. Lisäkiinnostusta herätettiin arpomalla palkintoja vähintään 10 pistettä keränneiden kesken.

Kuntotempauksen järjestelyistä vastasi toimikunta, jossa oli mukana osaston luottamusmiesten Tuure Nybergin ja Unto Karosen lisäksi myös ylimestari Bruno Nieminen ja viilaaja Kalevi Myöhänen. Tämä työryhmä laati kilpailulle säännöt ja mainokset osaston ilmoitustaululle.

"Toistaiseksi emme tiedä lisäsikö tempaus konekorjaamolla työskentelevien liikkumista, se nähdään vasta vuodenvaihteen tienoilla. Joka tapauksessa tempauksen järjestämisessä nähty vaiva kannatti", sanoo Kaartinen.

Taukoliikunnasta iloa ja virkistystä

Istumatyö saattaa olla jopa rasittavampaa kuin kohtuullista liikkumista vaativa vaihteleva työ. Liikkuvaksi tarkoitettu elinkoneisto joutuu tällöin sopeuttamaan toimintansa työasennon ylläpitämiseen ja vain muutamien lihasten ja nivelalueiden käyttöön.

Lihaskipuja voidaan ehkäistä jo ennakolta järjestämällä mm. työpaikka ja työvälineet sellaisiksi, että työtä ei tarvitse tehdä epämukavassa asennossa. Yksipuolisen kuormituksen aiheuttamien haittojen vähentämiseen käytetään myös taukovoimistelua.

Kymiyhtiössä taukovoimistellaan mm. Heinolassa. Siellä käy päivittäisessä jumppahetkessä noin 200 yhtiöläistä. Ko-
keiluuntoisena taukojumppa-

paa harrastetaan myös Kuusankoskella ja syksyllä sitä aloitellaan Voikkaan tehtaalla.

Yhtiön taukojumpan ohjaamisesta huolehtii lääkintävoimistelija Tuija Kauppinen, joka kertoo kaikkien liikkeiden olevan niin helppoja, että jokainen pystyy varmasti ne suorittamaan. "Jumppahetki kestää vain viitisen minuuttia. Jotta taukojumppa saataisiin kaikki se hyöty, jonka se pystyy antamaan, niin sen on perustuttava vapaaehtoisuuteen. Ketään ei saa siihen pakottaa. Jumppatuokion tulisi muodostua jokapäiväiseksi rutiiniksi, mutta ei suinkaan kuivaksi sellaiseksi", toteaa Tuija Kauppinen.

Työn välillä tehtävien voimisteluliikkeiden tarkoituksena

on estää väsyminen ja sen seurauksena syntyvät rasitushaitat. Tämä tapahtuu elvyttämällä työliikkeessä rasittuvia lihaksia ja nivelalueita. Elvyttämisen tarkoittaa näiden alueiden verenkierron vilkastuttamista lihaksia vuoroin jännittämällä ja rentouttamalla. Verenkierron tehostuessa poistuvat lihaksista niihin työn aikana kertyneet kuona-aineet. Samalla verenkierron mukana virtaa lihaksiin ravintoaineita ja happea.

Taukoliikunnasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Tuija Kauppiseen (puh. 951-43 796), joka käy eri tehdaspaikkakunnilla kertomassa lisää taukovoimistelusta ja antamassa ohjeita sen käytännön toteuttamiseen.

Kiinnostus kuntoiluun lisääntynyt Karkkilassa

Näkyvimpänä kuntoiluharrastuksena Karkkilassa näyttää tällä hetkellä olevan kyykkä. Keväällä alkanut kyykänpelu on pyörinyt koko kesän, jopa kesälomienkin aikana, 12 joukkueen voimalla", toteaa Karkkilan valimon ajankohtaisista kuntoilunäkymistä liikunnanohjaaja Leo Savolainen.

Kyykän parissa on Savolaisen mukaan häärinyt työpäivien jälkeen yli 40-päinen mies- ja naisjoukko. Pyöräilyharrastus on Savolaisen mukaan myös voimakkaasti lisääntynyt. Tällä hetkellä pyöräilyn harrastajilla on tarjolla kaksi kääntöpaikkaa 20 ja 30 km:n päässä Karkkilasta.

Karkkilan lähiseutujen vaihtelevat ja kauniit maastot ovat myös edesauttaneet suunnistus-

harrastuksen voimakasta lisääntymistä. Samoin maasto tarjoaa erinomaiset puitteet luontopolkujen järjestämiselle.

"Yleisesti ottaen henkilöstö täällä Karkkilassa osallistuu innokkaasti järjestämiimme erilaisiin kilpailuihin ja kuntotempauksiin. Osallistumisprosentti on ollut 30 paikkeilla", toteaa Leo Savolainen. Talvikaudella suosituimpia kuntolajeja ovat luonnollisesti hiihto, lentopallo ja erilaiset sisälajit. Tehtaan seuratalo tarjoaa mahdollisuudet niin voimistelun kuin lento- ja koripallon pelaamiseen. Erilaisten kuntotempauksien toteuttamisesta vastaa Karkkilassa työpaikka-urheilutoimikunta, jonka jäsenet toimivat myös eri lajien vetäjinä.

Metsästystä ja rajuja pelejä Eurocanissa

Kymiyhtiön kanadalainen osakkuusyhtiö, Eurocan Pulp and Paper Company Ltd tukee sekä työntekijöistä että toimihenkilöistä koostuvia paikallisia urheiluseuroja rahallisesti.

Pelivarusteita yhtiön tuella on hankittu mm. Eurocanin eurooppalaista jalkapalloa pelaavalle joukkueelle. Joukkue on tällä hetkellä hajallaan, mutta pelasi vielä viime vuonna mm. Star Paperia vastaan Blackburnissa.

Osa em. joukkueen pelaajista on siirtynyt Eurocanin rugbyjoukkueeseen, joka harjoittelee tiiviisti ja pelaa kaksi peliä viikottain. Viime aikojen paras saavutus joukkueella on Carling-O'Keefe -kiertopalkinnon voittaminen.

Vanhin Eurocanin joukkueista on jääkiekkoyhdistelmä. Sillä on viikottain peli paikallisella jääareenalla. Sarjassa peluusta huolimatta monet jääkiekon harrastajista pelaavat vain hovin vuoksi, väittävät otteluita seuranneet.

Talvikuuksien aikana monet kitimatilaiset viettävät runsaasti aikaa Kitimatissa curlingkerholla. Curling on eräänlainen jäällä jalkaisin pelattava peli. Vakituista curling-joukkuetta ei ole saatu kokoon, mutta tarvittaessa sellainenkin syntyy.

Täysin vieras suomalaisille on Kitimatissa pelattava lacrosse-peli. Kitimatissa sitä harrastavat sekä juniorit että aikuiset.

Eurocan on myös neljän viime vuoden aikana avustanut

paikallista "majava"-sarjassa pelaavaa juniorien baseball-joukkuetta. Pelaajat ovat 12—13-vuotiaita.

Koska Eurocan sijaitsee kaukana muista asutuskeskuksista Kanadan pohjoisosassa ja ympärillä on paljon erämaata,

eurocanilaiset harrastavat paljon metsästystä ja kalastusta. Kotimaisten hirviseurojen tapaan Kitimatissa on useita eränkävijöiden kerhoja. Myös lyhyenkin aikaa Kitimatissa viettävät, kaupunkilaiselämään tottuneet henkilöt liittyvät yleensä kerhoihin, koska ne ovat oleellinen osa eurocanilaisten elämää. Harrastuksen seurauksena täytetään pakastimet Kitimatissa useasti vuodessa karhun- tai hirvenlihalla, lohella tai taimenella.

Rentoa leikkimielä Starilla Englannissa

Samanaikaisesti kun kesäurheilukausi Suomessa ja Kymiyhtiössä on loppuillaan aloitetaan Englannissa syksyn jalkapallokausi. Kymiyhtiön tytäryrityksen Star Paper Limitedin Blackburnin tehtaalla on oma jalkapallojoukkue, joka osallistuu paikalliseen puulaakisarjaan.

Naisten jalkapalloa harrastetaan Englannissa paitsi 11 naisesta koostuvien joukkuein, myös viiden pelaajan joukkueilla. Tällaisille puolijoukkueille ei yleensä kuitenkaan järjestetä sarjaa, vaan ottelut käydään rahan hankkimiseksi hyväntekeväisyyteen.

Kriketti on englantilaisten kansallispeli, joten sitä luonnollisesti harrastetaan myös Starilla. Juuri päättyneenä kautena osallistui paikalliseen krikettisarjaan useita Starin joukkueita.

Elokuun lopulla järjestettiin Blackburnissa otteluita erässä kriketin johdannaisessa, "double wicket" -pelissä. Peliä

pelataan kaksimiehisin joukkuein.

Barnsleyn tehtaalla pelataan pallopelejä, joka on sekoitus amerikkalaista baseballia ja suomalaista pesäpalloa. Blackburnin tehtaalla taas harrastetaan naisten keskuudessa "netball" -nimistä koripallon tapaista peliä.

Monia em. peleistä pyöritetään Englannissa leikkisämällä mielellä kuin puulaakikilpailuja Suomessa. Sen lisäksi Blackburnissa järjestetään vuosittain "gaala-päivä", jonka aikana kilpaillaan, pussijoukussa mm. koko perheen voimalla. "Tyrmäys-päivänä" taas pidetään hauskaa kilpailemalla 7-miehisin ja -naisisin joukkuein mitä erikoisimmissa lajeissa. Näitä lajeja seuraavilla katsojilla on ainakin yhtä hauskaa kuin kilpailijoillakin.

Yhteisiä urheilu- ym. harrastuksia varten on Blackburnissa erityinen klubi, "Sports and Social Club", jossa voi lisäksi harrastaa mm. tikanheittoa, biljardia ja dominoa.

Kalle Kalenius puheenjohtajana

Verlan kylässä oma urheiluseurakin

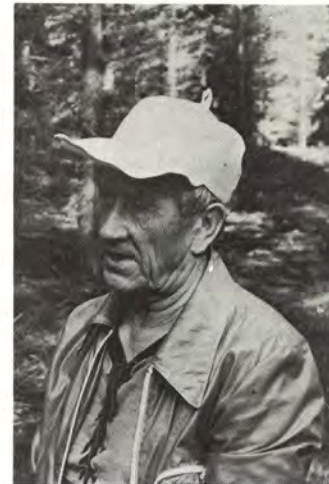
Harvat Verlassa vierailevat yhtiöläiset tietävät, että kylässä toimii myös aktiivinen urheiluseura Verlan Kiri. Aktiivisuudesta on osoituksena mm. se, että Kymiyhtiön 36. kesäkisojen maasto-ottelu ja maastajuoksukilpailu on annettu Kirin hoidettavaksi.

Parhaimmillaan Verlan Kirissä oli yli 100 jäsentä ja seuran vahvimmissa lajeissa pesäpallossa kolkuteltiin maakuntasarjan portteja. Tällä hetkellä jatkaa vuonna 1934 alkanutta toimintaa 96 jäsentä.

"Nykyään harrastamme vain kuntourheilua. Nyt on helppoa olla seuran puheenjohtajana. Toista oli silloin, kun seuran ohjelmaan kuului useampia lajeja", sanoo Kirin puheenjohtajana 30 vuotta toiminut **Kalle Kalenius**, 59, siviiliammattiltaan Tehdaspuun työnjohtaja.

Kiri nousi parhaimpana aikanaan yleisurheilussa toiseen seuraluokkaan, osallistuttiin suurkisoihin, Kymen suuriin voimistelukisoihin, voittiin useat naapuriseurat seuraotteluissa. Verlan tehtaan käynnissäoloaikana harrastettiin myös Seitsemästä Veljeksestä tuttua puukiekon eli kuutan lyöntiä.

"Sirkkelimiehillä sahautettu iso puukiekko heitettiin maata pitkin päin vastustajaa, joka yritti estää kiekkoa lyömällä sitä kepillä. Pahimmillaan veivät Jaalan miehet verilaisia tällä tavoin Pyörylän tienristiin saakka", muistelee Kalenius.

Kalle Kalenius

Sotien jälkeen vuoteen 1954 saakka toimi seuran yhteydessä myös näytelmäkerho, 1970-luvun vaihteessa tarvittiin Verlan Kirin ikinuoria Spedevision avustajina ja sisarseura Kirin Naisvoimistelijat antoi näyttelyt taidoistaan useissa tilaisuuksissa.

Kalle Kalenius on Kirin puheenjohtajuuden lisäksi muutenkin vaikuttanut Jaalan urheiluasioihin sekä kunnanvaltuustosta että urheilulautakunnasta käsin. Hän kuuluu myös piiriin pesäpallojaostoon.

Aktiivinen toiminta ei ole jäänyt huomiotta: Kaleniukselle on myönnetty Suomen Urheiluliiton hopeinen ansiomerkki, Suomen urheilun hopeinen ansiomitali sekä Kymenlaakson urheilun kultainen ansiomitali.

Kesäkisojen tulokset:

Kyykkä

A-sarja:

1. Kymintehdas 16 p. (Pertti Tuvala, Pekka Suorsa, Erkki Leino, Reijo Mauno), 2. Kuusanniemi 14 p., 3. Juankoski 10 p., 4. Voikkaa 10 p., 5. Karkkila 10 p.

B-sarja:

1. Karkkila 8 p. (Taisto Tuttavainen, Veikko Sjöholm, Eino Kulmala, Risto Saaristo), 2. Voikkaa 5 p., 3. Salo 4 p., 4. Halla 3 p., 5. Heinola 0 p.

N-sarja:

1. Voikkaa (Maila Sani, Lea Eskola, Marjatta Lintu, Maija Rämä), 2. Halla, 3. Salo

Naisten lentopallo

A-sarja:

1. Kymintehdas 6 p. (Ritva Laine, Leila Hokkanen, Tiina Aro, Marjatta Tommola, Tuovi Nyholm, Sirpa Leino, Marja Nikkilä), 2. Heinola 4 p., 3. Karkkila 2 p., 4. Salo 0 p.

B-sarja:

1. Voikkaa 4 p. (Betty Puholainen, Kaija Lummio, Anne Lummio, Anneli Kansikas, Lea Eskola, Marjatta Lintu, Maija Rämä), 2. Kuusanniemi 2 p., 3. Halla 0 p.

Joukkueiden parhaat:

Tiina Aro (Kymintehdas), Ritva Hilander (Heinola), Eila Rantanen (Karkkila), Paula Vainio (Salo), Lea Eskola (Voikkaa), Anita Iiskola (Kuusanniemi), Arja Laitinen (Halla).

Luontopolku

1. Reijo Mauno Kymintehdas 15 p., 2. Jorma Hyökkäri Voikkaa 15, 3. Hannu Tervapuro Santasalo 15, 4. Toivo Pääkkönen Heinola 14, 5. Raimo Toivonen Kuusanniemi 14, 6. Lasse Aalto Karkkila 14, 7. Olavi Rönkkö Soinlahti 13, 8. Viktor Lintunen Kymintehdas 12 ja Hannu Tervapuro Karkkila 12, 10. Pauli Kastinen Heinola 12, 11. Veikko Pasi Voikkaa 12, 12. Markku Anttila Voikkaa 11, 13. Unto Seppälä Kymintehdas 11, 14. Herkko Kumpulainen Soinlahti 11, 15. Urho Rantaharju Voikkaa 11, 16. Esko Virtanen Halla 11, 17. Aila Puranen Halla 11, 18. Martti Hyyrinen Kymintehdas 10, 19. Mauno Ripattila Haukkasuo 10, 20. Raili Elo Santasalo 10.

Tasapisteissä järjestyksen ratkaisivat seuraavat tehtävät: suunnistus, ensiapu, etäisyyden arviointi, sienet ja korkeuden arviointi.

Maastajuoksu

1. Tapio Nikkilä Voikkaa 12,30, 2. Reijo Eteläpää Voikkaa 12,41, 3. Pekka Pankka Voikkaa 12,57, 4. Raimo Mäkinen Kymintehdas 13,04, 5. Raimo Timonen Kymintehdas 13,11, 6. Kari Hokkanen Kymintehdas 13,20, 7. Kari Korpela Voikkaa 13,35, 8. Tuure Keskinen Karkkila 13,39, 9. Juhani Sutinen Soinlahti 13,40, 10. Markku Lindeman Kymintehdas 13,43, 11. Urho Karjalainen Halla 13,57, 12. Heikki Martikainen Juankoski 14,12, 13. Jukka Nyberg Kuusanniemi 14,22, 14. Juhani

Ruotsalainen Kuusanniemi 14,26, 15. Heikki Kiiskinen Soinlahti 14,33, 16. Hannu Retva Salo 15,14, 17. Mikko Eronen Karkkila 15,28.

Maasto-ottelu

Yleinen sarja

1. Jorma Etelälahti Voikkaa 20 (virhepist.), 2. Pekka Pankka Voikkaa 27, 3. Raimo Mäkinen Kymintehdas 35, 4. Heikki Martikainen Juankoski 81, 5. Aarno Heiskala Kymintehdas 95, 6. Juhani Sutinen Soinlahti 96, 7. Sakari Anttila Kuusanniemi 106, 8. Eero Kauppinen Karkkila 133, 9. Pekka Liimatainen Santasalo 148, 10. Kauko Ikonen Santasalo 164, 11. Tero Tiitola Heinola 189, 12. Matti Lindroos Kuusanniemi 194, 13. Hannu Retva Salo 214, 14. Veikko Vartinen Heinola 230, 15. Reima Virtanen Salo 289, 16. Seppo Kovero Heinola 297, 17. Heikki Pohjola Karkkila 413.

Yli 40 v. sarja

1. Lauri Kukkonen Voikkaa 147, 2. Heikki Kiiskinen Soinlahti 186.

Kuvat ja teksti:

Tuija Kauppinen
Päivi Kärkkäinen
Pekka Lonka
Kalevi Pihkala
Leo Silén
Reijo Virta

Tilintarkastajat syyskierroksella

Turvetta vajaa puolet kapasiteetista

Turpeennostossa Haukkasuola jäätin tänä kesänä vajaan puoleen nostokapasiteetista. Epäedullisten säiden vuoksi nosto voitiin aloittaa vasta 7.6., mikä on kaksi viikkoa normaalia myöhemmin. Asetetuista tavoitteista jäätin jatkuvasti jälkeen, ja lopputulos jäänee noin 40 prosenttiin konekannan kapasiteetista. Nostettu turvemäärä jää alle 100 000 kuutiometrin, kun esi-

merkiksi viime vuonna, jolloin saavutettiin nostoennätys, tulos oli 235 000 kuutiota.

”Koko maata ajatellen tilanne ei ole yhtä huono”, kertoo käyttöpäällikkö, tekn.lis. Teuvo Ilmonen voimaosastolta. Keski- ja pohjoisosissa maata tuotanto-olosuhteet ovat olleet lähes normaalit, joten kokonaistulos nousee noin 80 prosenttiin kapasiteetista.

Kymiyhtiön tilintarkastajat kävivät tavanomaisella syysretkellä 24.—25.8. tällä kertaa Porvoon ja Hallan tehtailla sekä Kuusankoskella, missä tutustumiskohteena oli Kuusankosken sulfaattiselutehdas. —

Tilintarkastajista olivat mukana varatilintarkastaja, varatuomari C.-O. Homén (takana toinen vas.) sekä tilintarkastajat, varatuomari Aarne F. Castrén ja kaupunginjohtaja Eero Salmenoja. Kuultavana finanssi-johtaja Olaf Westerlund (oik.), talousjohtaja Jaakko Harju (takana vas.), kirjanpito-päällikkö Vilho Suojalehto ja sisäisen tilintarkastuksen päällikkö Ole Sjövall (selin).

Niskalan sorakuoppa täytetty

Kymin höyryvoimalaitokselta saatua lehtotuhkaa 200 000 kuutiometriä ja kaupungin ajamaa täytemaata 30 000 kuutiometriä tarvittiin täyttämään kolmisenkymmentä vuotta käytössä ollut Niskalan sorakuoppa Kuusankoskella. Täyttö vei aikaa neljä vuotta.

Kymiyhtiö lopetti lentotuhkan ajon alueelle kesäkuun alussa Kymin sulfiittiselutehtaan lopetettua toimintansa. Jätelipeää poltettaessa muodostui lentotuhkaa vuodessa noin 50 000 m³, nyt tuhkan määrä on pudonnut kymmeneen osaan entisestä.

Täysin steriili lentotuhka sopi hyvin tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevan sorakuopan täyteaineeksi. Alue otetaan myöhemmin hyötykäyttöön kaavoittamalla se tontti- ja puistoalueeksi. Osan sorakuopan alueesta omistaa kaupunki, osan Kymiyhtiö.

Täyttötyömaan suunnittelu alkoi vuoden 1972 lokakuussa. Kymiyhtiön ja kaupungin välinen toimenpidesopimus tehtiin vuotta myöhemmin. ”Tämäntyyppistä yhteistyötä ei kaupungin kanssa ole aikaisemmin tehty. Niskalan sorakuoppa-alueen täyttäminen on hyvä esimerkki teollisuuslaitoksen ja kaupungin yhteistoiminnasta”, toteaa tekn.lis. Teuvo Ilmonen Kymiyhtiöstä.

Keräyskuidun siistauslaitos noussut harjakorkeuteen

Keräyskuitu Oy:n siistauslaitos Kotkan Sunilassa on noussut harjakorkeuteen. Laitoksen toiminta käynnistyy suunnitelmien mukaan ensi vuoden toukokuun alusta. Tehtaan tuotanto on 60 000 tn keräyspaperimassaa vuodessa. Määrän lasketaan vastaavan noin 180 000 kiintokuutiometristä raakapuuta saatavaa kuitumäärää.

Kymmenen suomalaisen metsäteollisuusyrityksen omistaman Keräyskuitu Oy:n raakainetarve on 65 000 tn ns. kotikeräyspaperia. Sen hankinnasta vastaa Paperinkeräys Oy, joka ulottaa hankinnat koko maahan. Kotikeräyspaperin keruu kaksinkertaistuu laitoksen valmistuttua.

Keräyskuitu Oy:n laitos on pitkälle automatisoitu. Korkeista tuotantoluvuista huolimatta se työllistää valmistuttuaan vain noin 40 henkilöä. Ympäristöä laitos kuormittaa vähemmän kuin muut vastaavat Euroopassa. Musteenpoistomenetelmät on valittu siten, että vettä prosessissa tarvitaan mahdollisimman vähän.

Keräyspaperimassaa laitos toimittaa pääasiassa osakasyhtiöilleen, mm. Kymiyhtiön Voikkaan tehtaalle. Voikkaalla käytettävä määrä on noin 6000 tn, mikä on 1—3 % Voikkaan vuotuisesta kuiduntarpeesta.

Tehtaan investoinnin arvo on noin 100 milj. markkaa. Kymiyhtiön osuus hankkeesta on 11 %.

HENKILÖ- UUTISIA

PAPERI

Kuusankoski

Merkonomi Raija Liukkonen finanssiosastolta on 1.9. siirtynyt Paperin henkilöstö-osastolle. Hänen vastuualueeseensa kuuluvat edelleen Kuusankosken toimihenkilöpalkkojen laskenta sekä siihen liittyvät tehtävät. Raija Liukkonen uusi puhelinnumero on 769.

Teknikko Toivo Tolvanen Voikkaan sähkö- ja mittarikorjaamolta on 1.9. alkaen nimitetty ammattikoulun sähköosaston työn- ja ammattiainien opettajaksi.

ELÄKKEELLE

Isännöitsijä Börje Carlson

Isännöitsijä, dipl.ins. Börje Carlson on 1. syyskuuta siirtynyt eläkkeelle. Dipl.ins. Carlson tuli yhtiön palvelukseen Hallan tehtaan käyttöpäällikköksi vuonna 1946. V. 1962

hänet nimitettiin apulaisisännöitsijäksi ja seuraavana vuonna Hallan isännöitsijäksi, missä tehtävässä hän toimi eläkkeelle siirtymiseensä asti.

Kuusankoski

Paperi: Latoja Terttu Helenius (14 palvelusvuotta), muovityöntekijä Eino Hietanen (33), kirvesmies Mikko Inkiläinen (29), mestarikerhon emäntä Aili Kakko (14), hyllyn kuljettaja Veikko Koskinen (19), rakennustyöntekijä Katri Laitinen (22), spriintislaaja Kauko Lakka (21), mallintekijä Eila Lautamatti (15), välirullaajan käyttäjä Toivo Leppä (42), kirvesmies Veikko Lupunen (31), puhelinasentaja Arvo Niilola (48), ammattikoulun opettaja Eero Nurhonen (16), kirvesmies Vilhelm Oinonen (26), huoltomies Esko Paukkunen (17), ulkosiivoaja Else Peltola (35), ammattikoulun opettaja Erkki Raita (18), porari Antti Sallinen (27), varastomies Reino Salonen (31) ja sähköasentaja Eero Vauhkonen (33).

Perustuotanto: Asentaja Antti Hult (21) ja veturinkuljettaja Lauri Lojander (42).

Halla

Konttoristi Saima Piiparinen (43).

Karkkila

Myyntipäällikkö Aarne Haanpää (29) ja tilaustoimiston päällikkö Panu Tallamäki (30).

Salo

Kassanhoitaja Hilikka Alanko (16).

Sähköalan työntekijöiden edustajia vierailulla

Suomen Sähköalantyöntekijäin Liiton puheenjohtaja Vilho Pekkonen ja sihteeri Erkki Kangas olivat Kymiyhtiön vieraina 23.—24.8. He tutustuivat kahden päivän aikana Kuusankosken sulfaattiselutehtaan, PK 14:ään ja 18:ään, päällystyslaitokseen sekä Verlan tehdasmuseoon. Vierailulla oli mukana myös varatuomari Heikki Suomalainen Metsäteollisuuden Työnantajaliitosta.

Vieraiden isäntinä toimivat henkilöstöjohtaja Lasse Mäkelä, henkilöstöpäällikkö Eero

Isännöitsijä Ilmari Lindberg esittelee sulfaattiselutehdasta sihteerit Erkki Kankaalle (oik.), varatuomari Heikki Suomalaiselle, puheenjohtaja Vilho Pekkoselle, henkilöstöjohtaja Lasse Mäkelälle ja luottamusmies Antti Juuselalle.

Miettinen, henkilöstöpäällikkö Tuomo Simola, työsuhteasiainhoitaja Martti Purmonen, sähköalan paikallisen ammattiosaston pj. Olavi Simonen, luottamusmies Arvo Honkanen, luottamusmies Eino Koskinen ja luottamusmies Antti Juusela.

Yhtiön eläkelaitoksille uudet nimet

Sosiaali- ja terveysministeriö on 9.6.1977 vahvistanut eläkekassan nimeksi Kymiyhtiön toimihenkilöiden eläkekassa — Kymmene funktionärsers pensionskassa sekä 2.8.1977 eläkesäätiön nimeksi Kymiyhtiön Eläkesäätiö s.r.

Työsuojelukoulutus jatkuu

Työsuojelun yhteistoimintakoulutus jatkuu syksyllä 1977 Verlassa seuraavasti: Metalliteollisuuden viikon kestävä työsuojelun peruskurssi pidetään 10.—14.10., metsä- ja kemian teollisuuden viikon kestävä työsuojelun peruskurssi 17.—21.10., metsä- ja kemian teollisuuden kolmen päivän pituinen työsuojelun täydennyskurssi 22.—24.11. sekä metalliteollisuuden kolmen päivän pituinen työsuojelun täydennyskurssi 7.—9.12.

Kurssit ovat yhteisiä eri henkilöstöryhmille, joten kurseille osallistuu linjavastuullisen työnjohto- ja insinöörikuunnan lisäksi työpaikkojen työsuojelun yhteistoimintahenkilöitä.

Koulutustilaisuus suunnittelijoille

Kymiyhtiön eri työpaikoilla toimiville suunnittelijoille järjestetään syyskuussa päivän erikoiskoulutustilaisuus työsuojelukysymyksistä. Kouluttajina toimii oman työsuojeluhenkilöstön lisäksi Teollisuusvakuutuksen edustajia.

Voikkaan toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutetut

Lakisääteisten ja sopimuspuhjaisten työsuojeluyhteistoimintahenkilöiden toinen kaksivuotiskausi työpaikoilla päättyy kuluvan vuoden lopussa. Tämän toimintakauden aikana on Voikkaan tehtaalla tapahtunut muutoksia henkilöstön piirissä siinä määrin, että toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettujen seuraava valinta on vielä vahvistettu: Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu, varastoston hoitaja Mauri Laatuinen, I varavaltuutettu, työnjohtaja Antero Taskinen ja II varavaltuutettu, työnjohtaja Markku Anttila.

Poppanakurssi alkaa tänään

Poppanakurssille osallistuvat kokoontuvat kurssin alkajaisiin 5.9. klo 17. Kurssin aikana kudonnanohjaaja on Voikkaan kutomolla tavattavissa tiistaisin klo 9—13.

PAIKALLISTIEDOTUKSIA

Yhtiöläisiä seurakunnan vieraana

Terveen arkielämän tunnusmerkkejä pohdittiin Kuusankosken seurakunnan järjestämässä teollisuusväen illanvietossa 23.8. seurakunnan kesäkodilla Pytynlahdessa. Tilaisuuteen osallistui nelisenkymmentä kymiyhtiöläistä.

Kirkkoherra **Taisto Huttunen** pohti alustuspuheenvuorossaan, miten arkielämässä päästäisiin kohti yhteistä eheyttä. "Eheys on ensinnäkin yhteyttä toisiin ihmisiin", hän sanoi. Luova yhteys toisiin perustuu rakkauteen, jossa hyväksytään moninaisuus. Se on äänen korottamista niiden puolesta, jotka ovat jääneet elinolojensa tai lähtökohtiensa vuoksi heikompaan asemaan kuin toiset.

Viilaaja **Kalevi Luoranen** puhui teollisuusväen edustajana arkielämän terveydestä. Esimerkkejä epäterveestä arkielämästä on hänen mielestään helppo löytää, vaikka vastaukset ovatkin usein yksilökohtaisia. "Puhutaan usein terveestä kilpailusta, ja kilpailuahan tässä nyky-yhteiskunnassa on. Kuitenkin esimerkiksi kilpailu, jota nuoret joutuvat käymään työpaikoista ei ole tervettä", sanoi Luoranen. Hän muistutti, että vapaa-ajan vietto rikastaa arkielämäämme. Palkan suuruus vaikuttaa monesti vapaa-ajan viettoon. "Yksitoikkoinen ja usein samalla pienipalkkainen työ suuntaa helposti harrastuksetkin vain vähän henkistä ponnistusta vaativiksi", totesi Luoranen.

Toinen teollisuusväen edustaja, mestari **Jorma Raschka** puhui kristillisestä uskosta arkielämässä. "Siinä on keskeistä Jumalan ja lähimmäisen rakastaminen", hän sanoi. "Arkielämän terveyttä lisää

Juttu-uokiolla kesäkodin pihalla seurakunnasta Seija Juvala (vas.) ja Taisto Huttunen (oik.) sekä yhtiöläiset Niilo Vepsäläinen (vas.), Jorma Raschka, Kalevi Luoranen ja Antero Taskinen.

yhteistyö. Jokainen meistä tarvitsee onnistuneita ihmissuhteita. Arkielämä muuttuisi terveemmäksi, jos oppisimme myötäelämisen taidon."

YHTIÖLÄISURHEILUA

Kuntolehti liitteenä

Kymiyhtiön 27.—28.8. Kuusankoskella ja Verlassa pidetyistä kesäkisoista kerrotaan tämän lehden liitteenä ilmestyvässä Kuntolehdessä. Lehti sisältää myös muuta kuntoiluasiasiaa.

Lentopallokisan Kuusankoskella

Yhtiön lentopallokisan järjestetään 8.—9.10. Kuusankosken Urheilutalossa.

JÄRJESTÖJEN TIEDOTUKSIA

Kutsu harrastusnäyttelyyn

Kuusankosken APJ:n jäsenosastoihin kuuluvia harrastelijataiteilijoita kutsutaan osallistumaan APJ:n taide- ja harrastustöiden näyttelyyn. Se pidetään 25.—30.9. Yksyksissä Niementie 5. Ilmoittautumisia ottavat vastaan Pentti Salenius puh. 48498, Eero Jaakkola puh. 43433 tai Erkki Mikkilä puh. 47994.

PAPERITEOLLISUUDEN Työntekijäin Liiton Kuusankosken os. 19:n luottamusmieskokous pidetään Yksyksissä pe 23.9. klo 16.30.

Kymiyhtiön uutislehti

Päätoimittaja Eero Niinikoski
puh. 951-47 012/416
Toimitussihteeri Marja-Leena Mauno
puh. 951-47 012/753
Toimitus Kymi Kymmene Tiedotusosasto
45700 Kuusankoski

n:o 11 • 5.9.1977 • 26. vuosikerta

Uutislehden seuraava numero ilmestyy 26.9.
Paperi: Diamondstar 115 g/m²
Painatus: Kymi Kymmene Paperi
Kouvolan Kirjapaino

ISSN 0356—052X

Kymi Kymmene

Avustuskassa tiedottaa

Avustuskassa korvaa kassan hyväksymien lääkäreiden sairaudenhoitoon määräämän hieronnan lisäetuutena, mikäli hoidon on antanut kassan hyväksymä laillistettu hieroja. Kassan hyväksymiä hierojia ovat tällä hetkellä Katariina Anttila, Pertti Harju, Väinö Kuisma, Leila Purmola, Urho Salama, Eevi Tikka, Irja Urso ja Johan Öhman.

Askartelukerhot avaavat ovensa

Askartelupajojen syystoimintakausi alkaa ma 19.9. klo 17. Ilmoittautumiset 13.9. mennessä sosiaaliosastolle Ky puh. 388 ja Vo puh. 126. Työillat ma-pe klo 17—21.

Eläkeläisten askarteluajat ovat Voikkaan askartelupajalla ti ja to klo 12—16.

Ulkopuolisten ambulanssien käyttöä kokeillaan

Sairaankuljetusten järjestämistä ensisijaisesti yhtiön ulkopuolisilla ambulansseilla kokeillaan lokakuun alusta alkaen puolen vuoden ajan Kuusankosken tehtailla. Oma ambulanssi jää edelleen toimintaan 'takapäivystäjänä'. Kokeilun tarkoituksena on löytää mahdollisimman tehokas ja joustava sairaankuljetusmuoto.

Työosastoilla kokeilu ei aiheuta muutoksia, vaan ambulanssi hälytetään edelleen numerosta 200, joka tekee jatko-hälytyksen.

Työterveyskeskus syysaikatauluun

Työterveyskeskuksessa Kuusankoskella siirrytään syysaikatauluun 1.9. alkaen. Aukioloaika on klo 8—18, paitsi laboratorio, joka on auki klo 8—16.

Ajantilauksia otetaan vastaan AINOASTAAN numerosita 47655 klo 8—11. Äkillisesti sairastuneet voivat tulla työterveyskeskukseen ilman ajantilausta entiseen tapaan.

Pankkitoimipisteet avoinna

Kymin pääportin, Kinnaksenportin ja Kuusanniemen SYP:n toimipisteiden aukioloajat ovat muuttuneet 1.9. alkaen. Uudet ajat ovat: pääportin toimipiste klo 10.45—14.00 sekä perjantaisin ja kuukauden 15. päivänä pääportin toimipiste, Kinnaksenportin toimipiste ja Kuusanniemen toimipiste klo 10.45—16.15.

Lauantaisin toimipisteet eivät ole auki.

Naisten kerhotoiminta

AKANAT kokoontuvat kerhoiltaan Toimelassa ke 14.9. klo 19. Illan ohjelmassa esitys 'Miten sienistä hyvää saa'. Seuraava kerhoilta 28.9.

VILHELMIINAT pitävät syyskauden avajaiskerhoillan Voikkaan seuratalolla to 15.9. klo 19. Seuraava kerhoilta 29.9.

KAKKOSET viettävät kerhoiltaan Toimelassa to 22.9. klo 19. Kymenlaakson Osuusmeijerin konsulentti Riitta Niemi vierailee kerhoillalla. Helsingin retkelle lähtijöiden ilmoittautuminen kerhoillalla.